

МІЖГАЛУЗЕВА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
СИСТЕМ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ
УКРТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО

03035, м. Київ,
Солом'янська площа, 2, оф. 803
тел.: 248-80-29, тел./факс.: 248-80-05
<http://mautke.com.ua>

№ 14 від 4 березня 2020 року

**Секретарю Ради національної
безпеки та оборони України
Данілову О.М.**

Шановний Олексію Мячеславовичу!

Міжгалузева асоціація з розвитку систем теплопостачання «Укртеплокомуненерго» (далі – Асоціація), до складу якої входять найбільші підприємства комунальної енергетики усіх регіонів України, що виробляють, постачають та/або транспортують теплову енергію, засвідчує Вам свою повагу та повідомляє наступне.

Узагальнюючи результати проходження підприємствами теплокомуненерго (далі – ТКЕ) опалювального сезону 2019 –2020 р.р., можна зробити висновок, що підприємства працювали в штатному режимі, створюючи тепло та затишок в будинках (квартирах) мільйонів українців, не зважаючи на всі труднощі та негаразди і скрутний фінансово-економічний стан, який має місце через зневажливість та деякою мірою злочинні дії у відношенні до підприємств ТКЕ з боку попереднього складу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) та НАК «Нафтогаз України».

Протягом останніх 5 років органи місцевого самоврядування і їх комунальні підприємства, стикнулися із вкрай неефективним здійсненням НКРЕКП своїх повноважень в сфері тарифоутворення, а саме встановлення підприємствам ТКЕ економічно необґрунтованих тарифів. Зокрема тарифи, які встановлювалися національним регулятором не забезпечували здійснення необхідних витрат на виконання правил технічної експлуатації котелень та теплових мереж, інших технічних регламентів, до тарифів у необхідних розмірах не включаються такі економічні складові як заробітна плата, індекс інфляції, ціни виробників на основні засоби, амортизаційні відрахування тощо. Включена протягом 2016–2017 років до складу тарифів ціна природного газу була значно нижчою від тієї, за якою НАК «Нафтогаз України» постачав енергоносії згідно укладених договорів підприємствам ТКЕ. Збитки підприємств теплопостачання від такого регулювання станом на

01.01.2020 р. перевищили 5,7 млрд.грн. , різниця в тарифах – 22,4 млрд.грн., заборгованість за спожитий природний газ – близько 40 млрд.грн., а штрафні санкції НАК «Нафтогаз України» за спожитий, але не оплачений енергоресурс перевищили 10 млрд.грн. Не зважаючи на це, підприємства із своїх збиткових тарифів змушені фінансувати утримання НКРЕКП, зокрема і фонд оплати праці, перераховуючи кошти до спеціального фонду Державного бюджету, знаходячись при цьому на межі банкрутства та з кількомісячними боргами з виплати заробітної плати. За таких умов на рахунки постачальників теплової енергії накладаються арешти, не виділяються номінації на постачання природного газу тим самим блокується безаварійне та стабільне проходження опалювального сезону.

Ці дані підтверджуються аудиторськими перевіркою Державної аудиторської служби України за результатами державного аудиту діяльності комунальних підприємств теплопостачання проведених у 2016–2019р.р., аудиторських звітів незалежних аудиторських компаній та перевіркою Державної фіскальної служби .

Як приклад, результатом такої діяльності державного органу влади, яким була до 01.01.2020 р. НКРЕКП, та "державного монополіста" з постачання природного газу НАК «Нафтогаз України», є показники діяльності комунального підприємства «Теплопостачання міста Одеси».

Так, станом на лютий 2020 року заборгованість комунального підприємства «Теплопостачання міста Одеси» за природний газ перед НАК «Нафтогаз України» складає 708,7 млн.грн.

При цьому вагомим впливом на можливість комунального підприємства проводити повні нарахування за спожиту теплову енергію та своєчасно розраховуватися за природний газ, залишається фактор регулювання діяльності підприємства з боку уповноваженого державного органу – Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, до повноважень якої віднесено встановлення тарифів на теплову енергію. Так різниця між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, бюджетним установам і організаціям та тарифами затвердженими НКРЕКП, і яка утворилася станом на 01.01.2016 в розмірі 164 млн.грн., станом на 01.03.2020 залишилася не компенсованою державою , зокрема по категоріям споживачів – бюджетні установи та інші споживачі. За період з 01.01.2016 по 01.03.2020 заборгованість держави (різниця в тарифах за усіма категоріями споживачів) у зв'язку з невідповідністю тарифів встановлених НКРЕКП фактичним витратам підприємства на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, перевищує 504,5 млн. грн. Вказана різниця в тарифах на теперішній час державою не відшкодована.

Таким чином збитки даного комунального підприємства накопичені за роки діяльності, цілком пов'язані з нестабільною та непослідовної політикою ціноутворення на природний газ, теплову енергію, тощо, яку на превеликий жаль проводила держава в особі НКРЕКП та НАК «Нафтогаз України».

Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси» відноситься до об'єктів критичної інфраструктури, має стратегічне значення і залишається практично єдиним постачальником теплової енергії для мешканців міста Одеса, підприємств, установ, організацій і для усіх об'єктів соціальної інфраструктури (лікувальних закладів, закладів освіти та культури). Однак при застосуванні підприємством збиткових тарифів, встановлених регулятором та в умовах дії постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014р. №217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки» відрахування на користь підприємства, за алгоритмом встановленим НКРЕКП відповідно до цієї постанови суттєво обмежили права комунального підприємства в частині розпоряджатися власними грошовими коштами, які надходять від споживачів за отриману теплову енергію та позбавляє підприємство можливості просто існувати.

Зокрема, усі відрахування підприємству у 2019 році склали лише 112 млн. грн., між тим, зобов'язання тільки з виплати заробітної плати за цей рік складають 272,7 млн. грн., з урахуванням сплати обов'язкових податків та зборів. Таким чином відрахувань не вистачає не тільки на забезпечення конституційних прав працівників підприємства, а і на закупівлю електроенергії, палива, матеріалів, обладнання, модернізацію та реконструкцію котелень, теплових мереж, погашення кредиторської заборгованості та кредитів банківських установ. Вище вказані обмеження із можливості розпорядження власними грошовими коштами привели підприємство до значного накопичення заборгованості за спожиті енергоносії, роботи, послуги, тощо, і зумовило численні звернення кредиторів, зокрема НАК «Нафтогаз України», до суду та стягненню заборгованості і відповідно направлення виконавчих документів на примусове виконання до органів Державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, за якими порушено 36 виконавчих проваджень. Внаслідок таких, а в деяких випадках і узгоджених дій, з початку 2015 року на рахунки комунального підприємств неодноразово накладалися арешти, а з 2018 року по теперішній час майно та грошові кошти вже практично постійно знаходяться під арештом. Робота юридичної служби комунального підприємства дозволяє звільнити поточний рахунок лише на нетривалий час,

в частині необхідній для виплати заробітної плати працівникам.

З огляду на такі дії органів державної виконавчої служби комунальне підприємство повністю позбавлено можливості самостійно оплачувати вартість енергоносіїв (електроенергія, вода, паливо, тощо) і внаслідок чого до мінімуму зменшені або повністю припинені ремонтні та відновлювальні роботи теплових мереж та обладнання, що може стати причиною повного зупинення роботи підприємства в опалювальний період, а в подальшому виключити проведення будь-яких ремонтних робіт в міжопалювальний період.

Несвоєчасна виплата заробітної плати трьохтисячному трудовому колективу є приводом для зростання соціальної напруги і одночасно негативно впливає на усі ланки виробничого процесу, що може призвести до незапланованого страйку і вже призвело до зупинення роботи автотранспорту внаслідок відсутності паливно-мастильних матеріалів та зупинки проведення аварійно-відновлювальних робіт через відсутність необхідних витратних матеріалів.

Одеська міська рада постійно сприяє у вирішенні питань, які становлять загальний економічний інтерес у сфері теплопостачання, але не може підмінити органи державної законодавчої та виконавчої влади, які мають суттєвий і в окремих випадках негативний вплив на діяльність комунального підприємства «Теплопостачання міста Одеси», об'єкти якого відносяться до критичної інфраструктури, і ставлять його в залежне і скрутне становище.

Нинішнім складом НКРЕКП та органами місцевого самоврядування в кінці 2019 року встановлено для більшості теплопостачальних підприємств України економічно обгрунтовані тарифи на теплову енергію, що в принципі повинно було б хоч якось стабілізувати їх фінансово-економічний стан, але через неузгодженість деяких положень діючого законодавства застосування цих тарифів, до внесення відповідних змін до Законів, неможливе. Такі зміни вже розроблені та зареєстровані у Верховній Раді України за №2458 ще 15.11.2019 р., але досі не прийняті.

Шановний, Олександрє Мячеславовичу, проблеми, які мають місце в комунальному підприємстві «Теплопостачання міста Одеси» практично є у всій теплопостачальній галузі і вже неодноразово піднімалися Асоціацією перед Президентом України, Кабінетом Міністрів України, НКРЕКП та інших ЦОВВ. Однак станом на сьогодні вони не вирішені з різних причин, враховуючи мабуть їх складність. Ми розуміємо це, однак просимо Вас, зважаючи на надскладний фінансово-економічний стан підприємств теплопостачання, а також на необхідність забезпечення стабільності проходження нинішнього опалювального сезону, проведення підготовки теплового господарства України до опалювального сезону 2020–2021 р.р., від імені Ради національної безпеки та оборони України звернутися до Кабінету

Міністрів України з проханням вирішення першочергових нагальних проблем теплоенергетики, зокрема :

- терміново розглянути можливість зняття арештів з поточних рахунків КП «Теплопостачання міста Одеси» та інших підприємств комунальної теплоенергетики України, і відкликання органами Державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, виконавчих документів на примусове виконання рішень до моменту повної стабілізації фінансово-економічного стану підприємств;
- введення мораторію на нарахування та стягнення штрафних санкцій, з підприємств теплопостачання, на заборгованість за спожитий, але не повністю оплачений природний газ та інші енергоносії (з причин незалежних від них), для чого внести зміни до низки законодавчих актів, зокрема Господарського кодексу України, Закону України «Про виконавче впровадження». Одночасно переглянути в сторону зменшення, не менше ніж на 50%, розміри нарахування штрафних санкцій. До вирішення цього питання розробити механізм забезпечення захисту інтересів теплопостачальних підприємств у відносинах з НАК «Нафтогаз України», шляхом встановлення штрафних санкцій на рівні не вищому, ніж теплопостачальні підприємства можуть застосовувати до власних споживачів;
- прискорити розроблення, погодження з ЦОВВ та внесення до Верховної Ради України законопроектів передбачених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України схваленою 04.10.2019 року постановою Верховної Ради України №188-IX , розділ X цілю 10.5 «Українці отримують якісні комунальні послуги», зокрема проекту закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо регулювання діяльності підприємств у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення», проекту Закону України «Про внесення змін до закону України №1730» (перенесення дати врегулювання кредиторської заборгованості на 01.05.2020) та проекту закону щодо визначення механізму реструктуризації заборгованості населення та обов'язкових умов укладення боржниками договорів реструктуризації;
- терміново вирішити питання фінансування, передбачивши кошти у Державному бюджеті України на 2020 рік, на компенсацію різниці в тарифах, за усіма категоріями споживачів, що утворилася до 01.01.2016 р., і залишилася станом сьогодні непогашеною ;
- терміново розглянути питання щодо визнання постанови КМУ від 18.06.2014 р. № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки» такою, що втратила чинність, через її

невідповідність Конституції України. До вирішення цього питання терміново внести зміни до неї в частині:

- відміни застосування коефіцієнту рівня розрахунків за договорами купівлі-продажу (постачання) природного газу з постачальником природного газу із спеціальними обов'язками (так званого коригуючого коефіцієнту), який збільшує відрахування з розподільчого рахунку на користь НАК «Нафтогаз України» (п.20 Порядку розподілу коштів);
 - включення до складу граничного нормативу перерахування коштів на поточний рахунок теплопостачальної або теплогенеруючої організації $H_{\text{гран}}$ витрат на електричну енергію (B_e) за структурою діючого тарифу;
 - доповнення п.12 Порядку розподілу коштів наступним положенням: «Норматив перерахування коштів розраховується з урахуванням структури витрат на опалювальний та міжопалювальний період окремо»;
- внести зміни до п.31 Постанови КМУ від 29.04.2016 р. №357 «Про затвердження Примірного договору про постачання природного газу виробникам теплової енергії для виробництва теплової енергії», в частині черговості оплати за спожитий природний газ підприємствами ТКЕ, де на першій позиції повинна бути оплата за поточне споживання природного газу, на наступній – сплата заборгованості, і тільки потім виконавчий збір і штрафні санкції.

Просимо також звернутися до Верховної Ради України з проханням щодо термінового винесення в сесійний зал для розгляду та прийняття законопроекту №2458 «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг», який вирішить проблемні питання пов'язані з впровадженням в повному обсязі Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Шановний, Олександрє Мячеславовичу, вважаємо, що проблеми, які мають місце в галузі теплопостачання потребують негайного вирішення і від того наскільки швидко вони будуть вирішені залежить і енергетична безпека держави. Тому пропонуємо проблематику галузі розглянути окремим питанням на найближчому засіданні РНБО.

Сподіваємося на Ваше розуміння проблем, які є на сьогодні у галузі теплопостачання та Вашу підтримку.

З повагою,

Президент Міжгалузевої асоціації
«Укртеплокомуненерго»

А.А. Блашук